Alaattin AKTAŞ
ala.aktas@gmail.com

PROJEKSİYON

YENİ HÜKÜMETTEN BEKLENTİLER:

1 Kasım seçiminin özeti şu: Her iki seçmenden biri AKP'yi tercih etti. Bunun gerekçesi elbette önemli, ama bu gerekçe daha çok seçimden siyasi yenilgiyle çıkmış partileri ilgilendiriyor, ilgilendirmeli de. Vatandaşın tercihi ise çok net.

Bu tercihin ne kadarının ekonomik beklentiler, ne kadarının başka etkenler ön plana alınarak yapıldığını bilmek zor, bunu ortaya çıkarabilmek için ciddi bir araştırma gerekir.

Ama AKP'den olan beklentinin büyüdüğünü söylemek yanlış olmasa gerek. Hep söylenmekte ya, "Seçmen istikrar istedi" diye, işte artık AKP'nin sırtında büyük bir sorumluluk var: "Ekonomide istikrarı sağlamak, ekonomideki sıkıntıları hafifletebilmek..."

Halkın ve iş âleminin çözüm beklediği başlıca sıkıntılar neler, hangi konularda durumumuz ne, ne gibi çözümler bekleniyor, sıralamaya çalışalım:

• Enflasyon yüksek seyrediyor. 2015 için gidişat kötü ya da kötüydü demek daha doğru. Hükümetin hemen kurulabilecek olması ve dövizdeki hızlı gerileme, son iki ay için daha umutlu olunmasını sağlayacak. Yine de enflasyonu bir türlü istenilen düzeye çekemiyoruz ve dar gelirli kesimin enflasyon derdi daha büyük. Önümüzdeki süreçte gıda maddelerinin fiyatını nasıl düşük tutabileceğimizi çok konuşacağız.

• Türk parasının hızlı değer kaybı, sanıldığı gibi ihracatı artırmadı, bunu yaşadık. Hatta bu kayba rağmen ihracat geriledi. Bu gerilemede euro/dolar paritesinin dolar lehine olan değişimi de bir etki yarattı kuşkusuz; ama bu etki kendini ithalatta da gösterdi. TL'deki oynaklığın sona erme olasılığı, ihracatçı için daha avantajlı bir durum yaratacak. Hem ithalatta fiyatlar ucuzlayacak, hem ihracatçı fiyat verirken önünü görebilecek. Ama yine de ihracatçı bir dizi sorun yaşıyor. İhracata bir ivme kazandırmak için daha radikal ve gerçekçi düzenlemelere gidilmesi, ihracatın yapısını teknolojik ürünler lehine değiştirecek adımlar atılması kaçınılmaz görülüyor.

• Sanayi üretimi özellikle son aylarda belirgin bir canlanma gösterdi. Bu canlanma, güven endekslerine bile yansıyacak şekilde umut verici oldu. Ancak yine de, sanayide bir dizi sorun yaşanıyor. Kaldı ki, önümüzde yeni faiz artırımlarının gündeme gelebileceği bir süreç uzanıyor. Sanayi üretimini daha dinamik bir şekilde artırabilmek için tüketimi harekete geçirecek adımlara hız verilmesi bekleniyor. BDDK'nın kredi kartındaki sınırlamayı gevşetecek bir çalışma içinde olduğu biliniyor. Ama burada bıçak sırtı bir denge var, bu tüketim artışı bu kez de enflasyonu olumsuz etkileyebilir.

• FED'in faiz artırmaya adım adım yaklaşıyor olması Merkez Bankası'nın hareket alanını giderek daraltıyor. Merkez Bankası da zaten faiz artırımının işaretini veren açıklamalar yapıyor. Ancak faiz artışına hiç sıcak bakmayan, hatta mevcut oranları bile yüksek bulan bir anlayışla bu konuda ne yapacağımız, nasıl davranacağımız merak konusu. Dövizin gerilemesine sığınarak faize dokunmamayı tercih edebiliriz. Ama bu kurlarda yeniden bir tırmanışa yol açar mı, bu risk var.

• Yabancı yatırımcı doğrudan yatırım yapmaya yanaşmıyor, doğrudan yatırım bir yana portföy yatırımı için para getirmeye bile sıcak bakmıyor. Ama biliniyor ki, Türkiye'nin yabancı kaynağa ihtiyacı var. Tek parti iktidarı yabancının kaygısını önemli ölçüde giderecek bir etken olsa da, özellikle döviz ve faizde dalgalanma olmayacağı algısının yerleşmesi daha büyük önem taşıyor. O yüzden, bu algı oluşuncaya kadar yabancı girişinde çok büyük bir artış olacağı beklenmiyor ve bu algının yer etmesini sağlamak da hükümete düşüyor.

• Türkiye ekonomisi yıllardır büyüyor büyümesine ama bu büyümenin yeterli olmadığını da herkes biliyor. %3 dolayındaki bir büyümenin Türkiye için yeterli olmadığı açık. Bu büyümeyi daha yukarı çekmek ve kalıcı hale getirmek gerekiyor. İşte dört yıllık bir süre; ne yapılacaksa, nasıl yapılacaksa yapılması gerekiyor. Yoksa ne

%10'a oturmuş işsizliği aşağı çekmek mümkün görünüyor, ne sayıları 700 bini aşmış üniversite mezunu işsizlere iş yaratmak...

Hükümetten beklenen ekonomik adımların özeti böyle sıralanabilir. Tabii ki AKP'nin seçim öncesi vaatleri var ve bu vaatlerin söz verildiği gibi kısa sürede hayata geçirilmesi de önem taşıyor. Zaten daha hükümet kurulmadan bu konuda çalışmaya başlanmış olması da dikkat çekiyor.

ENFLASYON:

Tüketici fiyatları ekim ayında %1.55 arttı. Bu, kimi çevreler için beklenenin üstünde bir oran gibi görünüyorsa da, aslında %1.55 geçmiş yıllarda ortaya çıkan eğilimlerle kıyaslandığında düşük bir oran sayılmalı. 2003-2013 dönemi için ekim ayı ortalaması %2.05 düzeyinde oluşmuştu, geçen yılın ekimindeki oran da %1.90'dı. Yani bu yıl için yüksek bir gerçekleşme olduğunu söylemek pek doğru değil.

Bu yılın ekim ayındaki artışın geçen yılki artıştan düşük kalması sayesinde yıllık oran da geriledi. Eylül sonunda %7.95'e çıkan yıllık TÜFE artışı, ekim sonunda %7.58 düzeyinde oluştu.

Daha önce 2003 yılının ekim ayında %0.92, 2006 yılının ekim ayında ise %1.27 artış olmuştu. Bu yılın %1.55'i de, yeni seri TÜFE'nin hesaplanmakta olduğu 13 yılın en düşük üçüncü oranı olarak kayıtlara girdi.

Peki, ne oldu da bu yıl 13 yılın en düşük oranlarından biri gerçekleşti. Yanıt büyük ölçüde döviz kurundaki gerilemede. Dolar, eylül ayı ortalamasında 3.0027 düzeyinde gerçekleşti. Ekim ayında ise doların ortalaması 2.9296 oldu, yani %2.4'lük bir gerileme var.

Aynı durum euro için de geçerli. Eylül ayı ortalaması 3.3749 olan euro, %2.3 geriledi ve ekim ayını 3.2986 ortalamadan kapattı.

1 Kasım seçiminden AKP'nin zaferle çıkması ve "Seçimden sonra acaba nasıl bir hükümet kurulur, kurulabilir mi, yoksa yeniden seçime mi gidilir" gibi kaygıların tümüyle geride kalmasıyla döviz kurundaki gerileme iyice hızlandı.

KASIM VE ARALIK NE OLUR?

Geçmiş yıl eğilimleri bize kasım aylarında %1 dolayında bir artış yaşandığını gösteriyor. Aralık aylarındaki artış ortalaması ise %0.25 dolayında. Ancak bu yılki değişime baz oluşturacak olan geçen yılın kasımında %0.18 artış oldu. Yani ortalamanın çok altında. Aralık ayında ise artış bir yana petrol fiyatlarındaki düşüşten kaynaklanan %0.44 gibi çok önemli bir gerileme kaydedildi.

Şimdi bu yıl ne olacak? Normal koşullarda kasımda yine %1'e yakın bir artış beklememiz, Aralık'ta da %0.25 dolayında bir artış görmemiz gerekirdi. Ancak koşullar 1 Kasım seçimiyle birlikte bir anda değişti.

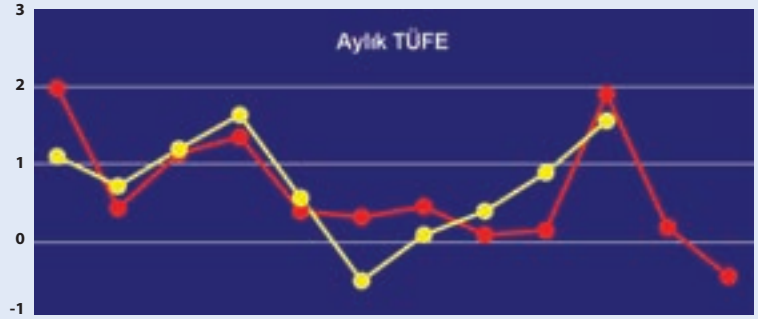
Koşullar değişti; çünkü ekonomideki "Ne olacak" kaygısı geride kaldı. Bundan sonra herhangi bir konuda yanlış adım atılacak olsa bile en azından belirsizlik kayboldu. Bu, önemli bir kazanım.

Siyaseten istikrarlı bir sürecin başlamış olması, başta döviz kurlarını aşağı çekecek, çekti de nitekim. Bunu tersine çevirecek yanlış adımlar (örneğin faiz artırmanın zorunlu olduğu durumlarda tersinin yapılması gibi) gündeme gelir mi bilinmez. Yanlış şeyler yapılmazsa kurdaki düşüş bir süre daha devam edebilir.

Bu sayede özellikle Kasım ayında geçmiş yıl ortalamaları olan %1'in çok altında bir fiyat artışı gerçekleşmesi mümkün olabilir. Aralık ayını da muhtemelen daha önceki yıllarda olduğu gibi %0.25 dolayında bir artışla kapatırız.

Son gelişmeler ışığında, daha önce %9.5'in altına indirilmesi çok zor görülen enflasyonu yaklaşık 1 puan revize etmekte yarar var. 2015 enflasyonunun %8.5-9.0 aralığında gerçekleşmesi sürpriz olmayacak.

Yılın ilk 10 ayındaki TÜFE gerçekleşmesinin %7.86 olduğunu, Merkez Bankası'nın geçen hafta açıklanan son tahmininin ise %7.90 düzeyinde bulunduğunu hatırlatalım.

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kas.	Ara.
2014	1.98	0.43	1.13	1.34	0.40	0.31	0.45	0.09	0.14	1.90	0.18	-0.44
2015	1.10	0.71	1.19	1.63	0.56	-0.51	0.09	0.40	0.89	1.55		

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kas.	Ara.
2014	7.75	7.89	8.39	9.38	9.66	9.16	9.32	9.54	8.86	8.96	9.15	8.17
2015	7.24	7.55	7.61	7.91	8.09	7.20	6.81	7.14	7.95	7.58		

BİR BAKIŞTA ÜÇ YILIN EKONOMİK GÖSTERGELERİ

		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TÜFE (% değ.)	2013	1.65	0.30	0.66	0.42	0.15	0.76	0.31	-0.10	0.77	1.80	0.01	0.46
	2014	1.98	0.43	1.13	1.34	0.40	0.31	0.45	0.09	0.14	1.90	0.18	-0.44
	2015	1.10	0.71	1.19	1.63	0.56	-0.51	0.09	0.40	0.89	1.55		
Yİ-ÜFE (Aylık) (% değ.)	2013	-0.18	-0.13	0.81	-0.51	1.00	1.46	0.99	0.04	0.88	0.69	0.62	1.11
	2014	3.32	1.38	0.74	0.09	-0.52	0.06	0.73	0.42	0.85	0.92	-0.97	-0.76
	2015	0.33	1.20	1.05	1.43	1.11	0.25	-0.32	0.98	1.53	-0.20		
İhracat (Aylık) (milyon $)	2013	11,482	12,386	13,122	12,468	13,277	12,400	13,060	11,118	13,060	12,054	14,201	13,175
	2014	12,400	13,053	14,680	13,371	13,682	12,881	13,345	11,387	13,583	12,892	13,067	13,269
	2015	12,303	12,233	12,523	13,352	11,083	11,958	11,140	11,043	11,659			
İthalat (Aylık) (milyon $)	2013	18,803	19,395	20,559	22,825	23,245	21,013	22,966	18,198	20,621	19,483	21,414	23,139
	2014	19,286	18,240	19,932	20,659	20,875	20,793	19,941	19,498	20,596	19,185	21,385	21,788
	2015	16,645	16,942	18,726	18,374	17,869	18,200	18,207	15,950	15,401			
Cari denge (milyon $)	2013	-5,773	-5,052	-5,615	-8,097	-7,586	-4,762	-6,247	-2,386	-3,359	-3,250	-4,182	-8,349
	2014	-5,022	-3,382	-3,389	-4,932	-3,652	-4,168	-2,386	-2,221	-2,365	-2,310	-5,794	-6,904
	2015	-2,352	-3,571	-4,990	-3,768	-4,353	-3,289	-3,188	-163				
İç borç stoku (milyar ₺)	2013	389.0	390.9	392.8	393.6	395.2	395.8	401.0	404.4	407.9	406.9	405.4	403.0
	2014	406.3	407.1	409.0	409.4	412.4	408.4	408.2	407.4	408.2	411.1	413.6	414.6
	2015	416.9	421.2	423.2	428.5	429.4	430.2	434.4					
Sabit faizli iç borçlanmanın ortalama maliyeti (%)	2013	6.46	6.17	6.47	6.56	5.69	8.37	9.03	9.27	9.79	8.51	8.86	9.23
	2014	10.81	10.87	11.07	10.43	9.17	8.67	8.57	9.24	9.35	9.82	8.28	8.81
	2015	7.83	8.06	8.20	9.70	9.64	9.85	9.63	10.47	11.33			
Bütçe geliri (Aylık) (milyon ₺)	2013	36,872	32,500	24,768	30,488	34,901	31,404	37,086	31,905	30,122	30,018	36,918	32,699
	2014	37,908	34,424	31,968	34,069	37,555	34,557	34,699	37,985	30,339	34,175	39,219	38,860
	2015	40,109	40,153	32,918	42,971	41,752	39,561	40,103	42,784	33,837			
Bütçe gideri (Aylık) (milyon ₺)	2013	30,933	33,948	30,157	29,893	30,337	32,603	36,774	35,050	34,847	33,188	30,496	50,001
	2014	36,001	32,756	37,060	36,789	36,080	35,170	39,990	32,038	39,550	37,185	35,618	50,187
	2015	36,342	42,511	39,761	41,597	40,113	36,338	45,506	37,546	47,937			
Reel kur end. (TÜFE'ye göre) (2003=100)	2013	112.46	111.55	111.54	112.44	111.01	106.99	107.34	105.56	102.62	104.26	103.23	100.95
	2014	95.86	96.49	96.91	102.49	104.64	104.05	104.20	103.61	103.13	103.81	106.94	105.51
	2015	108.34	105.42	103.75	102.15	100.63	98.36	99.63	95.09				
Aylık Ort. $ (₺)	2013	1.7639	1.7699	1.8072	1.7965	1.8228	1.8945	1.9305	1.9547	2.0171	1.9903	2.0217	2.0578
	2014	2.2168	2.2128	2.2178	2.1275	2.0908	2.1157	2.1187	2.1583	2.2036	2.2583	2.2336	2.2877
	2015	2.3283	2.4552	2.5838	2.6481	2.6461	2.7019	2.6946	2.8456	3.0027	2.9296		
Aylık Ort.Euro (₺)	2013	2.3414	2.3689	2.3448	2.3355	2.3666	2.4987	2.5240	2.6018	2.6902	2.7132	2.7291	2.8180
	2014	3.0215	3.0194	3.0658	2.9382	2.8745	2.8758	2.8764	2.8769	2.8501	2.8642	2.7872	2.8217
	2015	2.7162	2.7899	2.8047	2.8534	2.9551	3.0289	2.9710	3.1672	3.3749	3.2986		
Mevduat (Milyar ₺)	2013	470.2	475.0	487.2	489.1	501.9	511.2	515.8	513.1	529.9	525.6	528.1	556.2
	2014	541.0	537.1	535.3	538.3	539.5	569.3	584.1	563.8	585.3	568.6	573.2	617.2
	2015	607.8	621.4	622.4	628.6	615.3	627.3	646.6	628.7				
DTH (Milyar $)	2013	116.3	112.1	111.7	114.8	111.8	108.9	113.7	118.8	122.1	125.2	126.7	127.2
	2014	128.1	134.4	139.9	140.6	139.2	134.5	136.2	138.6	136.8	141.8	141.3	132.8
	2015	128.9	131.5	133.6	133.4	144.0	148.9	144.3	146.3				
Kredi (Milyar ₺)	2013	668.3	688.3	704.5	718.3	757.8	783.7	790.3	821.9	837.7	837.4	860.3	890.4
	2014	917.3	918.1	921.4	918.5	931.7	953.8	967.1	980.8	1,009.2	1,015.5	1,031.1	1,062.5
	2015	1,081.2	1,108.6	1,132.3	1,157.3	1,174.6	1,196.4	1,230.7	1,247.7				
Tük.kredileri (Milyar ₺)	2013	188.2	192.5	197.2	200.9	207.6	213.6	218.1	222.3	225.8	227.7	232.1	236.0
	2014	238.5	238.8	240.4	241.7	245.3	248.6	250.8	253.9	258.0	260.2	263.1	267.4
	2015	270.4	273.4	277.2	279.8	282.3	284.8	286.8	288.8				
Kredi kartları (Milyar ₺)	2013	76.9	77.2	77.9	80.9	83.1	84.5	84.5	87.6	89.7	89.5	90.3	90.8
	2014	92.7	89.4	87.2	85.4	84.7	84.5	83.7	82.8	83.7	83.5	82.7	82.8
	2015	84.2	83.2	83.2	83.9	86.2	86.5	88.9	89.0				
San.ür.ende.değ. (%) (Arındırılmamış endekse göre)	2013	2.2	1.4	0.2	4.7	1.9	3.0	5.9	-1.3	6.5	-0.5	4.7	6.9
	2014	7.6	5.1	4.5	4.9	1.8	1.6	-4.5	12.7	4.5	4.5	-1.2	4.4
	2015	-2.2	0.9	4.9	3.9	0.5	6.8	1.5	8.5				
San.ür.ende.değ. (%) (Arındırılmış endekse göre)	2013	1.7	4.3	2.1	2.8	0.6	4.9	4.0	0.7	6.4	2.4	4.8	6.8
	2014	7.6	5.1	4.5	5.0	3.4	1.5	3.4	4.7	2.6	2.3	0.6	2.5
	2015	-2.1	0.9	4.7	3.9	2.4	4.9	0.3	7.2				
Protestolu senet (Milyon ₺)	2013	729.0	534.1	543.0	568.1	636.2	592.9	710.1	590.9	649.0	646.0	643.3	651.6
	2014	756.5	535.8	558.1	578.8	581.9	588.2	601.8	989.8	708.7	860.9	684.8	775.7
	2015	794.7	712.8	680.5	714.5	664.8	757.9	984.6					
Dış borç öde. (Milyon $)	2013	2,810	1,008	997	644	957	498	666	337	846	696	579	640
	2014	2,478	2,145	1,154	631	609	567	620	499	1,136	784	502	665
	2015	922	525	3,767	704	531	495	601	405				

GSYH (% değişim)

	2015	2014	2013	2012
Birinci çeyrek	2.5	5.1	3.1	3.1
İkinci çeyrek	3.8	2.4	4.7	2.7
Üçüncü çeyrek		1.8	4.3	1.5
Dördüncü çeyrek		2.7	4.6	1.3
Yıllık		2.9	4.2	2.1

Fiyatlar (% değişim)

TÜFE	2015	2014
.Ekim	1.55	1.90
.On aylık	7.86	8.45
.Yıllık	7.54	8.96
.Yıllık ortalama	7.69	8.65

Yİ-ÜFE	2015	2014
.Ekim	-0.20	0.92
.On aylık	7.59	8.22
.Yıllık	5.74	10.10
.Yıllık ortalama	5.58	10.11

Dış Ticaret (Milyon $)

	2015	2014	Değ.(%)
Eylül			
. İhracat	11,659	13,583	-14.16
. İthalat	15,401	20,596	-25.22
. Açık	-3,742	-7,013	-46.64
.İhracat/ithalat (%)	75.7	65.9	
Ocak-Eylül			
. İhracat	107,293	118,382	-9.37
. İthalat	156,315	179,820	-13.07
. Açık	-49,022	-61,438	-20.21
.İhracat/ithalat (%)	68.6	65.8	
Yıllık (Eylül itibariyle)			
. İhracat	146,522	157,812	-7.15
. İthalat	218,672	243,856	-10.33
. Açık	-72,150	-86,044	-16.15
.İhracat/ithalat (%)	67.0	64.7	

Cari İşlemler Dengesi (Milyon $) (Ocak-Ağustos)

	2015	2014	Değ.(%)
CARİ İŞLEMLER DENGESİ	-25,674	-29,152	-11.9
Döviz geliri	135,617	149,317	-9.2
. İhracat	101,536	112,532	-9.8
. Seyahat	17,695	19,383	-8.7
. Faiz	1,120	1,027	9.1
. Diğer	15,266	16,375	-6.8
Döviz gideri (Rakamları negatif okumak gerekiyor)	161,291	178,469	-9.6
. İthalat	135,977	152,951	-11.1
. Seyahat	3,571	3,345	6.8
. Faiz	3,251	3,460	-6.0
. Diğer	18,492	18,713	-1.2
Temmuz itibariyle yıllık	-43,047	-48,292	-10.9

Merkez Bankası Döviz Rezervi (Milyon $)

	04/09/2015	05/09/2014	Değişim (%)
TOPLAM	121,106	134,478	-9.94
.Döviz rezervi	102,296	113,327	-9.73
.Altın	18,810	21,151	-11.07

Reel Kur Endeksi (2003=100) (TÜFE'ye göre)

Ağustos 08	126.37	Ağustos 12	110.85
Ağustos 09	112.19	Ağustos 13	105.56
Ağustos 10	120.82	Ağustos 14	103.61
Ağustos 11	98.39	Ağustos 15	95.09

Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları (Bin ₺)

	04/09/2015	05/09/2014	Değ.(%)
Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları	378,958,782	337,676,621	12.23
.Tüketici kredileri	289,272,206	254,791,955	13.53
Konut	128,716,931	107,957,678	19.23
Taşıt	5,732,483	6,502,251	-11.84
Diğer	154,822,792	140,332,026	10.33
.Kredi kartları	89,686,576	82,884,666	8.21
Tasfiye olunacak			
. Tüketici kredileri	7,858,831	5,842,286	34.52
. Kredi kartları	6,172,736	5,439,822	13.47

Yatırım Teşvikleri Belgeleri (Milyon ₺) (Ocak-Temmuz)

	2015	2014	Değ.(%)
.Enerji	30,712	7,630	302.5
.Hizmetler	12,716	13,537	-6.1
.İmalat	11,424	15,123	-24.5
.Madencilik	2,051	1,651	24.2
Tarım	56,903	37,941	50.0
Toplam	42,731	22,384	90.9

Repo Hacmi (Bin ₺)

	01/09/2015	01/09/2014	Değ. (%)
. Müşterilerle yapılan	1,849,280	1,464,510	26.27
. Mali kuruluşlar arasında yapılan	48,236,573	25,078,038	92.35

Merkezi Yönetim Bütçesi (Milyon ₺) (Ocak-Eylül)

	2015	2014	Değ.(%)
. Gelir	354,189	313,504	12.98
. Harcama	367,651	325,435	12.97
. Denge	-13,462	-11,931	12.83
. Faiz dışı denge	31,303	26,339	18.85

Yurtiçindekilerin toplam ₺ mevduatı (Bin ₺)

	04/09/2015	05/09/2014	Değ. (%)
TOPLAM	630,346,045	558,169,633	12.93
. Vadesiz	113,301,240	91,381,447	23.99
. Vadeli	517,044,805	466,788,186	10.77

Yurtiçi Yerleşiklere Ait DTH (Milyon $)

	04/09/2015	05/09/2014	Değ. (%)
TOPLAM	144,763	138,734	4.35
. ABD Doları	91,134	78,634	15.90
. Euro (Dolar karşılığı)	47,869	51,489	-7.03
.Diğer dövizler (Dolar karşılığı)	2,799	2,763	1.30
.Kıymetli Mad. Dep. Hes. (Dolar karşılığı)	2,961	5,848	-49.37

Mevduatın Vade Dağılımı (Bin ₺)

	28/08/2015	29/08/2014	Değ. (%)
a- ₺ mevduat	640,874,893	575,035,062	11.45
. Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	119,611,662	102,780,106	16.38
. Bir ay vadeli	93,308,860	76,617,212	21.79
. Üç ay vadeli	381,755,636	338,686,007	12.72
. Altı ay vadeli	24,427,970	31,184,640	-21.67
. Bir yıl vadeli ve daha uzun vadeli	21,770,765	25,767,097	-15.51
b-Yabancı para mevduat	540,651,952	362,110,337	49.31
. Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	98,207,689	68,595,465	43.17
. Bir ay vadeli	80,164,493	52,511,711	52.66
. Üç ay vadeli	259,767,651	177,737,057	46.15
. Altı ay vadeli	41,677,702	25,827,663	61.37
. Bir yıl vadeli ve daha uzun vadeli	60,834,417	37,438,441	62.49

Mevduat Bankaları Kredileri (Bin ₺)

	04/09/2015	05/09/2014	Değ. (%)
TOPLAM	1,254,980,844	980,351,772	28.01
Yurtiçi krediler	1,244,041,737	972,476,276	27.93
.₺ krediler	884,250,094	732,517,777	20.71
.Yabancı para krediler	359,791,643	239,958,499	49.94
Yurtdışı krediler	10,939,107	7,875,496	38.90

Şirket Kuruluşları (Ocak-Eylül)

	2015	2014	Değ.(%)
. Kurulan	49,994	43,170	15.81
. Kapanan	8,915	9,853	-9.52

En Yüksek Faz Oranları (27 Ağustos 2015 itibariyle)

₺ mevduata uygulanan faiz (%)		ABD Doları mevduata uygulanan faiz (%)		Euro mevduata uygulanan faiz (%)	
. Bir aya kadar vadeli	3,00 -20,00	. Bir aya kadar vadeli	0,25 -10,00	. Bir aya kadar vadeli	0,25 -10,00
. Üç aya kadar vadeli	4,00 -20,00	. Üç aya kadar vadeli	0,25 -10,00	. Üç aya kadar vadeli	0,25 -10,00
. Altı aya kadar vadeli	4,00 -20,00	. Altı aya kadar vadeli	0,25 -10,00	. Altı aya kadar vadeli	0,25 -10,00
. Bir yıla kadar vadeli	4,00 -20,00	. Bir yıla kadar vadeli	0,25 -10,00	. Bir yıla kadar vadeli	0,25 -10,00

İç Borç Stoku (Milyar ₺)

	2015	2014	Değ.(%)
.Temmuz	434.4	408.2	6.42

Para Arzı (Bin ₺)

	04/09/2015	05/09/2014	Değ. (%)
M1	300,326,286	236,265,347	27.11
DOLAŞIMDAKİ PARA	94,532,006	77,989,696	21.21
Dolaşıma Çıkan Banknot + Madeni Para	105,477,000	87,529,574	20.50
Banka Kasaları (-)	10,944,994	9,539,878	14.73
VADESİZ MEVDUAT (₺)	115,970,905	92,727,180	25.07
Mevduat Bankaları	106,326,257	85,364,505	24.56
Katılım Bankaları	9,628,007	7,346,315	31.06
TCMB	16,641	16,360	1.72
VADESİZ MEVDUAT (YP)	89,823,375	65,548,471	37.03
Mevduat Bankaları	82,141,296	60,176,398	36.50
Katılım Bankaları	7,674,252	5,363,809	43.07
TCMB	7,827	8,264	-5.29
M2	1,191,451,791	970,234,351	22.80
VADELİ MEVDUAT (₺)	525,378,549	478,673,190	9.76
Mevduat Bankaları	495,891,344	450,731,178	10.02
Katılım Bankaları	29,487,205	27,942,012	5.53
TCMB	-	-	-
VADELİ MEVDUAT (YP)	365,746,956	255,295,814	43.26
Mevduat Bankaları	342,633,067	237,616,351	44.20
Katılım Bankaları	23,113,889	17,679,463	30.74
TCMB	-	-	-
M3	1,235,675,228	1,013,011,040	21.98
REPO	9,455,127	5,361,298	76.36
PARA PİYASASI FONLARI (B TİPİ LİKİT FONLAR)	8,934,811	12,495,472	-28.50
İHRAÇ EDİLEN MENKUL DEĞERLER	25,833,499	24,919,919	3.67

Tüketici Güven Endeksi

	Ekim 15	Eylül 15	Değ.(%)
TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ(*)	62.78	58.52	7.3
.Hanenin maddi durum beklentisi	86.58	82.08	5.5
.Genel ekonomik durum beklentisi	80.87	72.04	12.3
.İşsiz sayısı beklentisi (**)	64.61	61.86	4.4
.Tasarruf etme ihtimali	19.07	18.11	5.3

(*)Beklentiler gelecek 12 aylık dönem için sorgulanıyor.
(**)Söz konusu endeksin artması, işsiz sayısı beklentisinde azalışı, azalması ise işsiz sayısı beklentisinde artışı gösteriyor.

Sanayi Üretimi Değişimi (%)

	Ağustos 2015	Ağustos 2014
.Arındırılmamış endekse göre (yıllık)	8.5	12.7
.Takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (yıllık)	7.2	4.7
.Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (bir önceki aya göre)	2.9	-2.6

Dış Borç Anapara ve Faiz Ödemesi (Milyon $) (Ocak-Ağustos)

	2015	2014	Değ.(%)
Toplam	7,951	8,703	-8.64
. Kamu	7,635	8,395	-9.05
. Merkez Bankası	316	308	2.60

Turist Sayısı

	2015	2014	Değ.(%)
Ocak-Temmuz	20,375,256	20,452,740	-0.38

İnşaat Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi

Daire sayısı (İlk yarı)	2015	2015	Değ.(%)
. Ruhsat	423,360	585,447	-27.69
. Yapı kullanma izin belgesi	351,219	420,877	-16.55

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)

	2015	2014
Ekim	75.5	74.9

Protestolu Senetler (Ocak-Temmuz)

	2015	2014	Değ.(%)
. Adet	563,788	563,490	0.05
. Tutar (Bin ₺)	5,309,759	4,201,104	26.39

İşsizlik Verileri (Bin Kişi-Mayıs 2015 itibariyle)

	Toplam	Erkek	Kadın
.15 ve daha yukarı yaşta nüfus (Bin kişi)	57,747	28,520	29,227
.İşgücü (Bin kişi)	29,681	20,486	9,375
… İstihdam (Bin kişi)	27,072	18,772	8,300
… İşsiz (Bin kişi)	2,789	1,713	1,076
.İşsizlik oranı (%)	9.3	8.4	11.5
.Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11.4	9.6	16.0
.Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	17.0	14.8	20.9

DIŞ BORÇ STOKU (Milyon $)

	2015 1.Ç.	2014	2013	2012	2011
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	392,812	402,441	389,183	339,042	303,931
Kısa vadeli	129,535	132,859	130,425	100,195	81,580
Uzun vadeli	263,277	269,582	258,758	238,847	222,351
Kamu sektörü (toplam)	113,293	117,679	115,944	104,023	94,280
Kısa vadeli	18,165	17,866	17,605	11,040	7,013
Uzun vadeli	95,128	99,813	98,339	92,983	87,267
TCMB (toplam)	2,110	2,484	5,234	7,088	9,334
Kısa vadeli	290	342	833	1,036	1,239
Uzun vadeli	1,820	2,142	4,401	6,052	8,095
Özel sektör (toplam)	277,408	282,278	268,004	227,931	200,317
Kısa vadeli	111,080	114,651	111,987	88,119	73,328
Uzun vadeli	166,328	167,627	156,017	139,812	126,989
ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE FARK (Milyon Dolar)					
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	-9,629	13,258	50,140	35,112	11,888
Kısa vadeli	-3,324	2,434	30,230	18,615	4,333
Uzun vadeli	-6,305	10,824	19,910	16,497	7,555
Kamu sektörü (toplam)	-4,386	1,735	11,921	9,744	5,170
Kısa vadeli	299	261	6,565	4,027	2,723
Uzun vadeli	-4,685	1,474	5,356	5,717	2,447
TCMB (toplam)	-373	-2,750	-1,854	-2,246	-2,231
Kısa vadeli	-52	-491	-203	-203	-314
Uzun vadeli	-321	-2,259	-1,651	-2,043	-1,917
Özel sektör (toplam)	-4,870	14,274	40,073	27,614	8,949
Kısa vadeli	-3,571	2,664	23,868	14,791	1,924
Uzun vadeli	-1,299	11,610	16,205	12,823	7,025
ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE DEĞİŞİM (Yüzde)					
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	-2.4	3.4	14.8	11.6	4.1
Kısa vadeli	-2.5	1.9	30.2	22.8	5.6
Uzun vadeli	-2.3	4.2	8.3	7.4	3.5
Kamu sektörü (toplam)	-3.7	1.5	11.5	10.3	5.8
Kısa vadeli	1.7	1.5	59.5	57.4	63.5
Uzun vadeli	-4.7	1.5	5.8	6.6	2.9
TCMB (toplam)	-15.0	-52.5	-26.2	-24.1	-19.3
Kısa vadeli	-15.2	-58.9	-19.6	-16.4	-20.2
Uzun vadeli	-15.0	-51.3	-27.3	-25.2	-19.1
Özel sektör (toplam)	-1.7	5.3	17.6	13.8	4.7
Kısa vadeli	-3.1	2.4	27.1	20.2	2.7
Uzun vadeli	-0.8	7.4	11.6	10.1	5.9